

פניני חיים

תורתו של הרב דרוקמן זצ"ל
סביב שולחן השבת

גליון פרשת "ויקהל-פקודי"

פניני חיים

תורתו של הרב דרוקמן זצ"ל
סביב שולחן השבת

פרשת ויקהל-פקודי

להפוך את העולם למקדש

הלוח ושוב, למרות שהדבר כרוך במאמץ רב, ואילו הפעלת מכשיר חשמלי בלחיצת מתג אסורה, למרות שאינה כרוכה כלל במאמץ. הסיבה לכך היא משום שדווקא את כוחות היצירה שלנו ביקש ריבונו של עולם להשבית ליום אחד, כך שנוכל לכוון את יצירתנו בימי המעשה בהתאם לרצונו והכוונתו.

ל"ט אבות המלאכה האסורים בשבת, המבטאים את כל מלאכות היצירה בעולם, לא נכתבו במפורש בתורה, אלא הם נלמדו ממלאכות בניין המשכן. עניין זה מלמדנו כי כל המלאכות כולן מיועדות לבניין מקדש. כל כוחות היצירה של האדם נועדו להפוך את העולם כולו למקדש, לכלי להשראת שכניה ולקידוש המציאות כולה. על-מנת להבטיח שאכן כך יקרה, אנו משביתים את כוחות העשייה שלנו בשבת, כך שמכוחה נשוב ונפעל בששת ימי המעשה בכיוון הנכון.

חז"ל (שבת י, ב) מכנים את השבת "מתנה טובה". השבת היא מתנה נפלאה, מתנת חסד. יש הבדל עצום בין שבוע שיש בו שבת קודש, לבין שבוע שאין בו שבת קודש. ללא שבת ישנה ריקנות איומה, המובילה להידרדרות בתחומים המרכזיים ביותר. אחת המשימות הגדולות ביותר המוטלות עלינו היא לקרב את עם ישראל כולו לשבת קודש, ולסייע לעם ישראל להכיר את מתנת השבת. כאשר אוד השבת יאיר בכל בית ישראל וקדושת השבת תמלא את החיים של עם ישראל כולו - נזכה למלא את הייעוד האדיר שבוא עולם הטיל עלינו, להפוך את העולם כולו למקדש.

בתחילת פרשתנו, לפני שמתחילה התורה לעסוק באופן נרחב בציווי על בניית המשכן, מקהיל משה את כל עדת ישראל ומצוה אותם בשם ד' על שמירת השבת. רש"י (ל"ה, ב') מסביר כי הקדמת הציווי על השבת באה ללמדנו כי בניית המשכן איננה דוחה את השבת. ללא חידוש זה, היינו עלולים לחשוב כי בניין המשכן הוא כה חשוב ומשמעותי, ולא נכון להשהות את בניינו אפילו לרגע אחד, ולכן מחדשת התורה כי המשכן יכול להיבנות אך ורק על יסוד שבת קודש.

מהי עניינה של השבת? במשך ששת ימי המעשה, האדם פועל, יוצר ומשכלל את הבריאה. בידיו של האדם נמצאת היכולת להשפיע ולכוון את המציאות כולה. דווקא מתוך כך עולה חשש גדול: מה מבטיח שהוא אכן יכוונה לכיוון החיובי והרצוי, ולא ידרדר אותה ויקלקלה? לשם כך נתן לנו הקב"ה את שבת קודש. השבת עוצרת את מהלך חייו של האדם, ומזכירה לו את הכיוון הנכון אליו יש לשאוף ולהוביל את המציאות כולה. באמצעות השבת כוח היצירה של האדם ליום אחד בשבוע, ניתנת בידו האפשרות לשוב ולהיפגש עם היוצר האמיתי, עם בורא כול. מפגש מחודש זה, מוביל אותנו לכוון את אורח חיינו בששת ימי המעשה, בהתאם לרצון הבורא, לעילוי העולם וקידושו.

ואכן, לא כל מלאכה נאסרה בשבת, אלא רק מלאכה המוגדרת כ"מלאכת מחשבת", דהיינו מלאכה של יצירה, מלאכת אומן, שיש בה כוונה ורצון. משום כך, אין כל איסור בסחיבת חפצים כבדים (שאינם מוקצה) ברחבי הבית,

כל כוחות היצירה של
האדם נועדו להפוך את
העולם כולו למקדש

מעוניינים להרחיב?

סרקו את הקוד לצפייה
בדברי הרב דרוקמן זצ"ל

שבת שלום!

לעילוי נשמת הרב חיים מאיר בן אברהם מרדכי

פניני חיים

תורתו של הרב דרוקמן זצ"ל סביב שולחן השבת

פְּרָשׁוֹת וַיְקַהֵל-פְּקוּדֵי

הַמְגִדֵּל הַעֶקוּם

הַשְּׂרָאָת שְׂכִינָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל – לֹא עָבְדוּ בְּמִרְץ כָּל הַזְּמַן. אֲלֵא בְּכָל שָׁבוּעַ עָשׂוּ יוֹם שֶׁל הַפְּסָקָה, יוֹנוֹ קִפְצִי: "נִכּוֹן, לְמַדְנוּ עַל זֶה. בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַפְּסִיקוּ אֶת עֲבוֹדַת הַמִּשְׁכָּן, בְּאֵמַת הַתְּפִלָּאִיתִי שֶׁבְּשִׁבִיל דְּבַר כָּל כֶּךָ חָשׁוּב לֹא הִמְשִׁיכוּ לְעַבֵּד בְּשַׁבָּת". אָבֵא הַסְּבִיר: "בְּדִיוֹק בְּגִלּוֹל זֶה צָרִיךְ לְהַפְּסִיק בְּשַׁבָּת עִם כָּל הָעֲשִׂיָּה. מִטְּרַת הַשַּׁבָּת הִיא לְעַצֵּר אֶת שֵׁשֶׁת יְמֵי הָעֲשִׂיָּה שֶׁלָּנוּ, וְלִרְאוֹת שְׂאֲנַחְנוּ פּוֹעֲלִים בְּהֵם בְּאֵמַת לְפִי כֹונַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. בְּשַׁבָּת יֵשׁ זְמַן לֹמַר דְּבָרֵי תוֹרָה, לְשִׁיר שִׁירֵי קֹדֶשׁ לְלַמֵּד בִּיחָד – וְכֵל זֶה מְזַכֵּיר לָנוּ שֶׁגַם אַחֲרֵי הַשַּׁבָּת נִעֲשֶׂה רַק דְּבָרִים שֶׁל קֹדֶשׁה וְשִׁמוֹסִיפִים טוֹב בְּעוֹלָם. הַבְּנֵת יוֹנוֹ?".

"כֵּן אָבֵא, גַם הַבְּנֵתִי כְּמָה חֲשׁוּבָה לָנוּ שַׁבָּת בְּשִׁבִיל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ, וְגַם הַבְּנֵתִי שֶׁכְּדָאִי לִי לְפָרֵק אֶת הַבְּנֵן שֶׁבְּנֵיתִי וְהַפְּעַם לְבָנוֹת אוֹתוֹ עִם עֲצִירוֹת לְהַתְּבַנְנוֹת אִיךְ מִתְּקַדְמִים בְּכָל שָׁלֵב". וְאָכֵן תוֹךְ זְמַן קָצֵר, שְׁנֵי הַבְּנֵינִים הָיוּ בְּנוִיִּים נִהְדָּר, וְיוֹנוֹ וְיוֹסֵף הָיוּ שְׁמַחִים וְגַאִים בְּמָה שִׁיְצְרוּ.

יוֹסֵף וְיוֹנוֹ קִבְּלוּ מִשְׁחָק הַרְכָּבָה חֲדָשׁ וּמִרְתֵּק מִסְבָּתָא, כָּל אַחַד קִבֵּל מִשְׁחָק מִשְׁלוֹ. "הַיְלָדִים מִשְׁחָקִים מִמֶּשׁ יָפָה. זֶה מִעֲסִיק אוֹתָם הַרְבֵּה זְמַן בְּשִׁקֵּט בְּחֵדֵר הַמִּשְׁחָקִים" חָשַׁב לְעַצְמוֹ אָבֵא כְּשֶׁסָּדֵר אֶת הַסְּלוֹן לְאַחַר שֶׁסְבָּתָא יֵצֵא. לְאַחַר זְמַן מָה, אָבֵא נִכְנַס לְחֵדֵר הַמִּשְׁחָקִים, וְגַלָּה שְׂאָכֵן יוֹסֵף הִרְכִּיב אֶת הַמְּגִדֵּל בְּצוּרָה נִפְלְאָה, אִךְ יוֹנוֹ... לֹא הִצְלִיחַ לִיצֵר מִשְׁהוּ מִצְּלַח. יוֹנוֹ שָׁאַל אֶת אָבִיו: "אָבֵא, אִיךְ זֶה שִׁיוֹסֵף בָּנָה כָּל כֶּךָ יָפָה, וְאַצְלִי הַמְּגִדֵּל נִרְאָה כְּמוֹ צִנּוֹן מִרְקָד? שְׁנֵינוּ הִסְתַּכְּלָנוּ אִיךְ הַדָּגִם אֲמֹר לְהִרְאוֹת וְהַתְּחַלְנוּ לְבָנוֹת". אָבֵא הָעֲבִיר אֶת הַשְּׂאֵלָה לְיוֹסֵף, וְיוֹסֵף הַסְּבִיר: "אֲנִי לֹא הִסְתַּכְּלָתִי רַק בְּהַתְּחַלָּה עַל הַדָּגִם הַסּוֹפִי וּמֵאֵז עֲבַדְתִּי בְּרִצְפִי. עֲשִׂיתִי מְדִי פַעַם הַפְּסִיקוֹת שֶׁבְּהֵן הִסְתַּכְּלָתִי בְּחוּבְרַת הוֹרָאוֹת וְהַתְּקַדְמָתִי לְפִי מָה שֶׁכְּתוּב שֵׁם". יוֹנוֹ הִמְשִׁיק בְּעַצְמוֹ אֶת הַמִּשְׁפָּט: "וְאַלּוֹ אֲנִי לֹא עֲשִׂיתִי הַפְּסִיקוֹת אֲלֵא עֲבַדְתִּי בְּמִרְץ לֵלֵא הַהַפְּסָקָה וְהַתְּבַנְנוֹת אִיךְ לְהַתְּקַדֵּם בְּכָל שָׁלֵב, עַד שִׁיְצֵא לְבִסּוֹף הַדְּבַר הָעֶקוּם הַזֶּה שֶׁבְּנֵיתִי".

אָבֵא סָכַם וְהוֹסִיף: "בְּדִיוֹק יוֹנוֹ. כְּשִׁישׁ דְּבַר גְּדוֹל שְׂרוּצִים לְעֲשׂוֹת, חִיבִים מְדִי פַעַם לְעַצֵּר וּלְבַדֵּק שְׂאֲנַחְנוּ בְּכוּוֹן הַנִּכּוֹן. אִתָּה יוֹדֵעַ שְׂאֲפִלוֹ כְּשֶׁבָּנוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן וְרָצוּ לְגַרְם לְדְבַר הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר:

תְּלִידִים אֶסְפְּרִים

עַל מָה זַעַק הָרַב

פַּעַם בַּחוּה"מ סָכוֹת זְכִינוּ לְהִסִּיעַ אֶת הָרַב לְבִי"ח בִּירוּשָׁלַיִם. הַשְּׂאֲרָנוּ אֲצֵל הָרַב אֶת הַמִּפְתָּח לְרִכֵּב, וּבּוֹגֵר אַחַר הִיָּה אֲמֹר לְהַחֲזִיר אוֹתוֹ. כְּשֶׁרָצִינוּ לְעֵלוֹת לְאוֹטוֹבּוּס לְטִיּוֹל בְּעִיר, גְּלִינוּ שְׂהַאַרְנָךְ נִשְׂאֵר בְּרִכֵּב. חֲזַרְתִּי אֶל הָרַב לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ אֶת הַמִּפְתָּח, וְהוּא כָּבֵר הִיָּה מִחֲבַר לְמִכְשִׁיר רְפוּאִי. פְּתֹאוֹם הָרַב נֶאֱמַר בְּקוֹל גְּדוֹל, נְבִהִלְתִּי וְהִסְתַּכְּלָתִי לְצַדִּיקִים לְרֹאוֹת אִם יֵשׁ אַחוֹת שֶׁתּוֹכֵל לְטַפֵּל בְּכֹאֵב שֶׁל הָרַב, וְשְׂאֵלְתִי אֶת הָרַב מָה קָרָה וְאִיפֵה כּוֹאֵב? אִךְ מִהַר מְאוֹד הַבְּנֵתִי שֶׁלֹּא מְדַבֵּר בְּכֹאֵב פִּיזִי. הָרַב אָמַר לִי שְׂאִין לוֹ כֹּאֵבִים, אֲלֵא שֶׁהוּא כ"כ מְצִטֵּעַ שֶׁ'בְּגִלְלוֹ' אֲנִי צָרִיךְ לְטַרַח וּלְלַכֵּת שׁוּב לְרִכֵּב. הָאֲנַחָה שֶׁלּוֹ עַל שֶׁהוּא הַטְּרִיחַ תְּלַמִּיד (לְמִרוֹת שֶׁזוֹ בְּכִלְל הִיָּתֵה הַטְּעוֹת שְׁלִי), הִיָּתֵה מִמֶּשׁ כְּנֵה אֲמִתִּית וְעֲצַמְתִּית, שֶׁבְּתַחֲלָה בְּאֵמַת הִיָּתֵה בְּטוֹחַ שְׂכּוֹאֵב לוֹ מִשְׁהוּ בְּגוּף. נִפֶּשׁ זָכָה וְרִגִישָׁה, לְכָל אָדָם וְאָדָם..

יש לכם סיפור אישי
על הרב דרוקמן?
שתרצו אפרנס הפינה זו?
שלחו לכתובת האיחיל:
amirbrow@gmail.com
הפרסום נתון
לשיקול דעת המערכת

שבת שלום!

פניני חיים

שאלות ותשובות מאת הרב חיים דרוקמן
מעובד מתוך "ואשיבה", תשובות לצעירים מאת הרב חיים דרוקמן

השסעים בעם

כשאנו מסתכלים היום על מה שקורה בחברה הישראלית, אנו רואים את השסע שנוצר בחברה שלנו: דתיים - חילונים, אשכנזים - ספרדים, כל יום צץ איזה שסע אחר. איך הרב רואה את כל זה?

בשביל מה צריך לצוות על זה? אנו נדרשים לאהוב גם את מי ששונה וחושב אחרת מאיתנו. אהבת ישראל נדרשת דווקא כשיש חילוקי דעות, דווקא לנוכח שונות והבדלים!

עם ישראל הוא עם אחד, גם אם הוא מורכב מקבוצות שונות זו מזו. חז"ל (ספרי, דברים שמו, ה) מביאים משל מארמון הבנוי על ספינות: כל זמן שהספינות מחוברות זו לזו - הארמון עומד בגאון, אך אם תיפרדנה הספינות ותתפזרנה - יקרוס הארמון וישקע במצולות.

כך עם ישראל: "ויהי בישרון מלך - בהתאסף ראשי עם, יחד שבטי ישראל" (דברים לג, ה) - "כשהם עשויים אגודה אחת, ולא כשהם עשויים אגודות אגודות" (ספרי דלעיל). מתי הקדוש ברוך הוא מלך? - כאשר שבטי ישראל מאוגדים יחד. ה' מתגלה בעולם על ידי עמו ישראל - אך רק בתנאי שעם ישראל אחד ומאוחד.

חז"ל (ויקרא רבה כו, ב) אומרים, שאף שדודו של דוד המלך היה צדיק מדורו של אחאב הרשע, דווקא בדורו של דוד היו נופלים במלחמה, מפני שהייתה בהם דלטוריה, ולא היו ביניהם שלום ואחוה - ואילו בדורו של אחאב היו יוצאים למלחמה ומנצחים, חרף רשעותם הרבה - מפני שהיה ביניהם שלום!

כשישראל מאוחדים, גם אם חלילה ישנן בעיות, הקדוש ברוך הוא מסייע בידם. אך כשהם מפורדים ונאבקים זה בזה, אף אם הם צדיקים, כביכול - גם הקדוש ברוך הוא נפרד מהם, חלילה.

עלינו להרבות באהבת חינו, לחפש את הטוב איש ברעהו, להימנע משנאה ומחלוקת שאינה לשם שמיים - ועם זאת, לדעת להילחם באהבה, בענוה ובכבוד על ערכים החשובים לנו.

היחסים בינינו צריכים להיות כמו במשפחה. אני מכיר משפחות שבניהן שונים זה מזה גם בהשקפת עולמם וגם באורח חייהם, אחד דתי ואחד לא דתי, אחד ימין ואחד שמאל. הם יכולים בדברים מסוימים להתווכח - אבל הם תמיד אוהבים זה את זה, כי הם אחים.

כך צריך להיות בעם ישראל כולו. כל אחד ואמונתו, כל אחד והשקפת עולמו, כל אחד ואורח חייו, אבל למה לשנוא איש את רעהו? עלינו להתייחס איש כלפי רעהו כמו בני משפחה, שהרי כולנו בסופו של דבר משפחה אחת גדולה - "המשפחה אשר העליתי מארץ מצרים" (עמוס ג, א).

פעמים רבות מדברים על התנגשויות בכנסת. חברי הכנסת צריכים לדעת שההתנהגות שלהם משמשת דוגמה לעם כולו. אומנם אין לך מקום שמתנהלים בו ויכוחים יותר מהכנסת, אך צריך להבדיל בין ויכוח לגיטימי ואפילו רצוי - לבין ריב אמוציונלי רווי יצרים ושנאה. חברי

הכנסת נדרשים לשמש דוגמה חיובית לעם כולו איך ראוי לאחים להתנהג זה עם זה, גם אם אינם אחים ביולוגיים.

המפתח לפתרון כל השסעים הללו הוא חינוך. חינוך לאהבה, לקבלת האחר; לדעת להבחין בין הדעות של האנשים - לבין האנשים עצמם. עלינו לדעת שגם אם פלוני חושב אחרת מאיתנו - גם הוא מתכוון לטובה, אך רואה את המציאות אחרת. וגם אם אנו חושבים שראיית המציאות שלו מסולפת ומעוותת - בכל זאת כוונתו לטובה, ואין לשנוא אותו - אלא לכל היותר את הדעות שלו. צריך להילחם נגד דעותיו - אך לא נגד האדם עצמו.

התורה מצווה אותנו (ויקרא יט, יח): "וְאֶהְבֶּתְךָ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ". איזה אדם אנו מצווים לאהוב? האם את מי שחושב כמונו?

אהבת ישראל נדרשת דווקא
כשיש חילוקי דעות, דווקא
לנוכח שונות והבדלים!